

THE SANDY TIMES[®]

Celostátní přehlídka experimentujícího divadla ŠRÁMKŮV PÍSEK

č. 4

nipos
artama

CENTRUM KULTURY
pro mládež

DIVADLO
DOD
CAROL

Láhor soundsystem

Diskrétní den

Jak to vidí...

Karel Tomas: Divadlo existování. Učili nás, že za majetek bychom se měli stydět. Možná i za to, že žijeme jinak než před lety. Úchvatně živoucí postavy. Pravda. Squat v naší duši.

Máša Nováková: Chtěla bych takového nonkonformního učitele občanky. Improvizovat v jedenáct večer je jistě náročné. Bylo mi hned jasné, že Jörgen nemůže být opravdový, svobodný anarchista a strašně jsem se těšila, až vyjde najevo jeho vada na kráse. A jak bude ta vada vypadat. Byla jsem dojata a obšťastněna.

Radvan Pácl: Bohatost zkušeností životních a divadelních přetavené improvizací do tvaru, kde autenticita a přirozené jednání vytvářejí smutnou taškařici.

Odposlechnuto...

Šimko: U Láhoru se improvizace se objevuje v čím dál tím menších částech představení, inscenace jsou stále více fixované dopředu. V Diskrétním dnu soubor trefil téma, které je hercům blízké, bytostné. Skupina lidí, která kdysi hořela určitými ideály, a dnes žije jiným životem, je konfrontována cizincem, který jí ukáže, jak se tyto ideály časem zdeformovaly. Jde o často používaný model, který funguje, když se dobře udělá. Soubor šťastně vyřešil rozdělení prostorů na jevišti. Zejména kapela Konformisti byla zdroje velmi dobrých nápadů. Ještě u inscenace 100 procentní alibi jsem si byl jistý, že improvizace napomáhá tvaru, teď si tím jistý nejsem. Kdyby se příběh zafixoval, možná by to fungoval lépe. Soubor už teď radí jednotlivé výstupy za sebou, umí si vytvořit celou škálu scén – od masové po komorní.

Zemančíková: Téma je bezvadné a strašně mě bavilo, bavilo mě i jeho zpracování. Jen jsem uvažovala, proč soubor improvizuje. Došla jsem k tomu, že soubor zřejmě nemůže pravidelně zkoušet, asi se jen čas od času sejde, a má určitý rastr, podle kterého pak jede. Je to princip jam session. Zdálo se mi, že jsem slyšela skvělá sóla – třeba učitele občanské nauky, nebo Jürgena, který přišel z Holandska – ale bohužel to chce ještě vyjasnit sóla, která znějí z horního patra. Ale u Konformistů to chce ještě vymyslet, jakým jazykem a v jaké tónině budou své party hrát.

Hulec: Improvizace souboru se posunula k tomu, že struktura je daná, a improvizuje se uvnitř skladby. Přejde mi pěkné, že si soubor chce uchovat improvizaci jako jistou svobodu každý večer tvar proměňovat. Od slovní improvizace by se mohla posunout více k improvizaci výtvarné, s objektem, s rekvizitou.

Čisáň: Soubor je teď v takovém zvláštním stavu: na jedné straně vypráví příběh s jasným členěním, má svůj začátek, střed i konec. A k tomu jede improvizace. Soubor ale řeší situaci zejména slovně, neřeší je důsledně jednáním. Viděl jsem takové divadlo hrát v Praze – když do Prahy přijel Tabakov a hrál Revizora. Na třech místech představení herci věděli, o co jde, ale začali improvizovat, a my jsme zírali, jak komplexně improvizovaně vyřešil danou situaci. Soubor touto cestou nemusí jít, ale mohlo by to být velmi zajímavé. Improvizace na rozdíl od příběhu nemůže jít k jednoznačnému výsledku.

Franta Zkratka: „Fuck the system!“

PS Cyranovy boty Brno

Větve téhož stromu

Tahat ho a tvářit se, že je to peřina

Rozhovor se třemi protagonisty inscenace Větve téhož stromu. Jana Dolejšová a Jan Mokrý jsou členy pohybového studia Cyranovy boty. Jako host s nimi spolupracovala Eva Gina, která se jinak věnuje především alternativní hudbě. Se svou kapelou Kacu! bude na podzim vydávat desku, kromě toho skládá i moderní „vážnou“ hudbu.

Jak došlo k vaší spolupráci?

Eva: Jedna kamarádka mi náhodou přeposlala mail od Věry Bělehrádkové, režisérky představení, a já jsem na něj tak nějak náhodou zareagovala, i když jsem ty lidi předtím neznala. Přišla jsem se podívat na zkoušku, napsala jsem muziku a tak to vzniklo.

Jan: Měli jsme hotovou choreografii a hledali jsme živou hudbu. Rozeslali jsme maily známým, jestli o někom nevědí.

Eva: Postup byl opačný, než bývá zvykem. Dostala jsem CD s choreografií, a na tu jsem psala hudbu.

Kdo napsal texty písní?

Eva: Ústřední báseň, která je na konci zazpívána vcelku – to je Reiner Maria Rilke. Je tam také úryvek textu jednoho starého čínského básníka. Jen jedna věta je moje. Texty jsem si vybrala sama. Toho Rilkeho jsem měla už dlouho připraveného jako návrh na písničku, ale nikam se mi to nehodilo. Tady se to propojilo a píseň si našla místo právě v téhle inscenaci.

Jak vznikla choreografie? Prvotní bylo téma, nebo nápad s tanečníkem ukrytým v peřině?

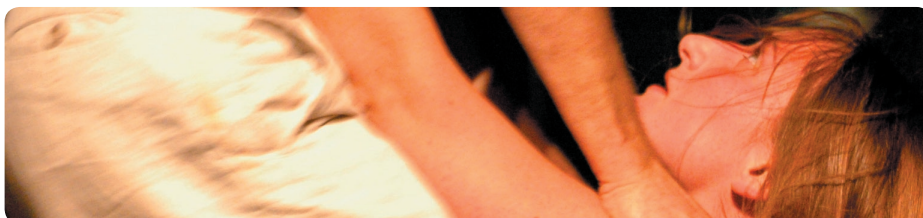
Jana: To by byla spíš otázka na režisérku. Ale podle toho co vím, byl na začátku nápad s peřinou. Od toho se rozvinul celý příběh.

Tanec s peřinou, ze které nakonec vystoupí živý člověk, na mě působil jako zázrak. To muselo být náročné. Jak jste to zvládli, aby nebylo poznat, že je někdo uvnitř?

Jana: Vyšlo to z jednoho cvičení, kdy jeden leží na druhém, který se pod ním hýbe. My jsme ho rozvinuli do širší podoby, zkoušeli jsme různé možnosti, jak se dá s tím člověkem zacházet, jako kdyby to nebyl člověk, ale peřina. Z toho vznikaly jednotlivé prvky choreografie.

Jan: bylo to docela náročné. Museli jsme zkoušet i různé materiály toho povlečení, aby trochu drželo tvar... Pro člověka uvnitř je to ale poměrně jednoduché. Náročné je to pro tu ženu, která ho musí tahat a tvářit se, že je to peřina.

-aku-

Jak to vidí...

Karel Tomas: Hudebně taneční snová existence. Hudba i zpěv jsou tak silné, že to přebíjí. Emoce, imprese, vyznání. Proč si ještě v Písku nekoupili tmu? V Kocourkově ji přece prodávají.

Vít Macháček, 11 let: Toto divadlo jsem nepochopil. Dospělí toho pochopí víc, ale hráli to hezky.

Radvan Pácl: Zážitek z pohybu a hudby a přístupu k provedení u všech tří protagonistů. Jemné a srozumitelné.

Franta Zkratka: „I bez nohou mohu s tebou jít.“

DS SNOOP Opatovice

Rodinné příběhy

Pokud si někdo myslí, že je to experiment, tak asi jo

Rozhovor s režisérem Alešem Dvořákem a jeho herci

Divadlo SNOOP Opatovice znám z národní přehlídky venkovských divadelních souborů a to v mnohem starším složení a najednou na jevišti vidím čtyři mladé lidi. Má tedy vaše divadlo více sekcí?

Režisér: Jsme jedno divadlo, máme více herců a více inscenací. Je nás kolem třiceti a fungujeme tak, že někdo přinese hru a kdo na ní chce dělat, na ní dělá, kdo nechce, nedělá. Na sekce se nedělíme.

Pokud si dobře vybavuji produkci vašeho divadla, zaměřujete se spíše na komedie. Proč jste zvolili právě tento text?

Režisér: Text jsem objevil sám, velmi mě zaujala jeho anotace. Tři roky jsem na něm pracoval, je to dlouhodobá záležitost.

Jaké byly vaše první dojmy z textu?

Herci: Vůbec jsme mu nerozuměli. Vůbec. Během zkoušení se nám to ale začalo rýsovat. Trvalo mi půl roku, než jsem ho pochopila jako celek. Ze začátku jsem mu ani nevěřila.

Režisér: Nikdo z herců mu nevěřil. Na to jsem jim řekl jediné, věřte mi, dotáhneme to zdárného konce.

Jste na přehlídce experimentujícího divadla. V čem je podle vás vaše inscenace experimentující?

Dělat experimentující divadlo nebyl náš cíl, my jsme sem byli vysláni z krajské přehlídky Audimafor. Pravděpodobně se porotě zdálo, že v čemsi experimentujeme. Osobně se ale snažím dělat klasickou činohru a jít po textu. Pokud si někdo myslí, že je to experimentující, tak asi jo. Dejme tomu, že to může být hudbou nebo scénickým zpracováním.

Vy jako už vlastně dospělí hrajete děti, kteří si hrají na dospělé. Hrajete si tedy sami na sebe?

Přímo na sebe ne. Postavy v naší inscenaci jsou ovlivněné válkou.

Museli byste tedy napsat novou hru, kdybyste chtěli hrát o českých dospělých?

Herci: Myslí, že ne, klidně bychom mohli použít tuto. Ne, museli bychom napsat úplně jinou.

Režisér: Naše inscenace není jen o válce, snažíme se v ní akcentovat principy rodiny na pozadí totality – otec je despota nebo naopak matka utlačuje rodinu. Myslím, že takhle to funguje všude, nemusí to nutně být zasazené do válečného konfliktu.

-bez-

Jak to vidí...

Karel Tomas: Děti, které si hrají na dospělé, kteří si hrají na děti, které si hrají na dospělé. Ani do jednoho článku tohoto řetězce se u tak vážného tématu nesmí dostat faleš. Dostala. Nevěřím. Nevím, zda si uvědomují, o čem vlastně hrají. Chtějí to tak herci doopravdy? Nebo je někdo manipuluje?

Vít Macháček, 11 let: Neuměli hrát a ani oni nejspíš, stejně jako já, nevěděli, o čem hrají. A vždy to skončilo stejně a bylo stejné.

Máša Nováková: Strašně těžce nesu, když se hnusné věci předvádějí naturalisticky. Nejvíc ta hrůznost vyznívá, když rodiče zemřou úlekem z toho, že nebudou sedativa, a když ten nejmenší, nejupravenější, s nejtenčím hláskem hraje nejodpornější postavu.

Radvan Pácl: Vážím si toho, že všichni na jevišti táhli ten příběh o sobě a možná i o nás. Věřili mu. A to bylo příjemné.

Odposlechnuto...

Císař: K této hře mám srdeční vztah, protože jsme ji dělali na škole, kde se to mimořádně povedlo. Text je strašně složitý a už sama dramaturgická volba byla velmi odvážná. Hra má několik rovin, ta základní se odehrává v realitě, ale zároveň to úplná realita není. Musí se neustále ukazovat, že si děti na něco hrají ve velice zvláštním světě. Pro mě šlo o velmi zajímavý pokus zdolat tento text. kromě té základní reálné už nebyly další roviny tak zřetelné a čitelné, nefungovalo to v tak zřetelných oscilacích mezi hrou a skutečností, kdy si divák uvědomuje, na co ji ty děti vlastně hrají.

Šimko: Hra je napsána pro dospělé, kteří si hrají na děti, které si hrají na dospělé. Text je velmi těžké herecky uchopit a vytvořit hereckou akci, při které by repliky vyrůstaly ze situace. Často jsem měl problém se čtením situací – například proč dítě na konci každého zabije rodiče? Soubor často jen převypráví text a ne vždy z toho vyplyne závěr.

Hulec: Proč jsme to sem poslali z Kostelce? Jsem rád, že se sem dostalo. Přišlo mi zajímavé, že na rozdíl od textu, který je napsaný pro dospělé herce, si v této inscenaci děti hrají na dospělé. Tento posun mi přišel velmi zajímavý. ale vzhledem ke své nezkušenosti soubor text příliš dále neposunul.

Zemančíková: Text je těžký na provedení a je nad síly souboru, to si musí soubor uvědomit. Je ale cenné, že se hra díky amatérskému divadlu na českých jevištích vůbec objevuje.

Franta Zkratka: „Trochu si potrpíš, to nikdy není na škodu.“

Výsledková listina Šrámkova Písku 2009

Odborné lektorstvo celostátní přehlídky experimentujícího divadla Šrámkův Písek se rozhodlo do programu Jiráskova Hronova 2009 doporučit inscenace:

Ve dvě na hruškách II. - Někdo Jaroměř
Žena. Říkejte mi žena - Antonín D. S. Praha
Diskrétní den - Láhor soundsystem

A nominovat inscenaci:
Zvěstování Bohunce - Divadlo Kámen Praha

Výsledky na rozhledně Jarník do světa vykřičela Lenka Novotná.

